

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки РДГУ
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії**

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 13

Рівне - 2019

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 13. – Рівне: РДГУ, 2019. – 169 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – доктор психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 5 від 30 травня 2019 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Мотиваційні процеси досліджували і відомі іноземні вчені: змістові теорії мотивації – основна увага зосереджена на аналізі факторів, які лежать в основі мотивації, а не власне на процесі мотивації (теорія ієрархії потреб А. Маслоу, теорія Альдерфера, теорія двох факторів Герцберга, теорія придбаних потреб Д. Мак-Клелланда та інші) [3]; процесійні теорії мотивації – все зводять до процесу мотивації, опису і передбаченню результатів мотиваційного процесу, але не висвітлюють зміст мотивів (теорія очікування, теорія справедливості, модель вибору ризику, теорія Х та Y Дугласа Мак-Грегора) [4].

Безперечно, кожна людина має потребу в змістовній, корисній, цікавій роботі, пристойних умовах, також вона хоче досягти перспективного росту, самоутверджуватись, відчувати самоповагу. Отже, трудова мотивація пов'язана як із змістовністю, корисністю праці, так і з самовираженням, самореалізацією працівника.

Список використаних джерел

1. Мачтакова О. Г. Мотивація: від античності до постмодерну: монографія / О. Г. Мачтакова. – О. : Атлант, 2013. – 210 с.
2. Кузнецова М. І. Мотивація діяльності / М. І. Кузнецова. – Санкт-Петербург: Фірма, 2005. – 301с.
3. Никитин А. С. Теория менеджмента: Учебн. для вузов / А. С. Никитин, С. С. Серебренников. – Санкт-Петербург: Издательский дом «Питер», 2013. – 464 с.
4. Рульєв В. А. Менеджмент. Навч. посіб / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич. – Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.
5. Генкин Б. М. Экономика и социология труда: Учебник для вузов / Б. М. Генкин. – Москва: НОРМА, 2014. – 464 с.
6. Мушкін І. Нематеріальна мотивація продуктивності праці / І. Мушкін // Персонал. – 2012. – № 4. – С. 44-49.

УДК 159.964.21:316.614.5

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Синчук Тетяна, здобувач ОС «бакалавр», РДГУ

Керівник: Хунавцева Н.О., доцент психологічних наук

Дана проблематика є актуальною, так як процес соціально-психологічної адаптації є важливим для кожної людини і особливо для студентів, її неможливо виключити ні з процесів соціалізації і виховання, ні з життя взагалі, адже це

«багатофакторний та багатовимірний процес входження особистості у нове соціальне оточення з метою спільної діяльності у напрямку прогресивної зміни як особистості, так і середовища» (О. Г. Мороз).

У психології термін «адаптація» використовують, з одного боку, для позначення властивостей людини, які характеризують її стійкість до умов середовища, виражаючи рівень пристосування до нього. З іншого боку, адаптація виступає як процес пристосування людини до умов, які змінюються. Зокрема, адаптація студента до навчання у вищому навчальному закладі – це процес складний і довготривалий, адже відбувається протягом всього періоду перебування студента в умовах професійної підготовки [1].

Адаптація студента до перебування в освітньому просторі закладу вищої освіти ускладнюється впливом різних психологічних чинників, які В.Каземіренко умовно поділяє на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх психологічних чинників науковець відносить: 1) професійні чинники адаптації: структура закладу вищої освіти, професорсько-викладацький склад; структура та організація навчального процесу; наявність інституту кураторства; психологічний і педагогічний моніторинг ходу навчального процесу, результатів взаємної діяльності викладачів і студентів; індивідуальний підхід до студента; готовність викладачів допомогти, скоординувати; 2) соціально-психологічні чинники адаптації: склад і чисельність академічної групи; згуртованість групи, дружнє спілкування в студентському колективі; наявність культурно-масового, спортивного сектору і можливість приймати в них участь; активна взаємодія куратора з групою; наявність психологічної служби; місце проживання студента під час навчання (вдома, в гуртожитку, на орендованій квартирі тощо).

Внутрішніми (психологічними) чинниками є індивідуально-особистісні особливості розвитку психічних процесів; адаптивна здатність індивіда; характерологічні особливості і якості особистості; вміння проводити психологічний самоконтроль поведінки і діяльності; психологічна підтримка студента батьками і родичами; готовність до вирішення нетипових ситуацій [2].

Ми вважаємо, що для успішної адаптації студентів до навчальної діяльності як процесу і для досягнення загальної адаптивності як результату цього процесу, більше уваги потрібно приділити психологічним чинникам, оскільки вони являються ядром професійного зростання особистості.

Список використаних джерел:

1. Алексєва Т. В. Психологічні фактори та прояви процесу адаптації студентів до навчання у вищому навчальному закладі // Автореф. дис.

- канд. психол. наук. – Київ: Київський Національний університет імені Т. Г. Шевченка, 2004. – 36 с.
2. Каземіренко В. П. Програма дослідження психолого-соціальних чинників адаптації молодой людини до навчання у ВНЗ та майбутньої професії // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 6. – С. 76-80.
 3. Першина А. В. Психологічні чинники адаптації студентів до навчання у ВНЗ / А. В. Першина // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – 2011. – Випуск 5. – С. 124-135.

УДК 159.944.4

ПОДОЛАННЯ НЕВПЕВНЕНОСТІ В СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ

Сімчук Анастасія, здобувач ОС «бакалавр», РДГУ

Керівник: Джеджерера О.В., викладач

Як ми знаємо, стресові ситуації дуже негативно впливають на людей вони втрачають впевненість в собі це не віра у свої сили, можливості, низька самооцінка, сумніви в своїх діях. На розвиток невпевненості в собі впливають зовнішні і внутрішні фактори життя людини.

Відсутність впевненості в собі є наслідком якої небудь причини, яка є у нашій підсвідомості. З основних причин постійної невпевненості у собі може бути певний комплекс неповноцінності, який потрібно шукати саме в ранньому дитинстві. Саме в такий час свого життя дитина має слабку нервову систему вона не здатна дивитися адекватно на світ, критично оцінювати навколишню реальність, вона дуже близько сприймає критикування та думку чужих людей та те як її оцінюють інші. У дитинстві для поштовху розвитку психологічних проблем у подальшому майбутньому може бути не коректне висловлювання або те що дитина не хотіла б почути від когось, те що є для неї не приємним і може вплинути на її самооцінку. Всі повинні знати про те що люди не народжуються «впевненими» або «невпевненими». Саме цей комплекс невпевненості набувається вже в результаті минулих невдалих ситуацій. Як результат, виникають сумніви в нових починаннях.

Причинами розвитку комплексу неповноцінності можуть бути такі як:

1. Відсутність сім'ї або неправильне виховання в сім'ї. Умовна любов батьків, тобто для того щоб дитина почула що її люблять спочатку вона повинна зробити те про що її просять («Я буду любити тебе, якщо ти будеш добре поводитися, або зробиш, як я хочу...»). Порівняння з кимось, оцінювання вчинків, обзивання дитини, нав'язування негативних ярликів,

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Структурний аналіз кар'єрного самовизначення особистості майбутнього психолога	4
Артемова О. Динаміка ціннісно-сислової сфери майбутніх психологів у процесі професійного навчання.....	6
Базилюк О. Творчий потенціал особистості як передумова її професійної самореалізації	8
Бігун Л. Психологічні особливості формування лідерських якостей у майбутніх психологів	11
Блищик Ю. Психологічні особливості адаптації до шкільного навчання людей з обмеженими можливостями	12
Болюх Т. Формування професійної ідентичності в студентському віці	15
Валага О. Формування Я-образу крізь призму професійної спрямованості у старшокласників	17
Воронко В. Дослідження і корекція перфекціонізму серед студентства	19
Гесаль О. Самоповага як чинник академічної успішності старшокласника	22
Главінська Е.С. Малюноква терапія як ефективний метод подолання агресивності молодших школярів	24
Гойко Я. Переживання як критерій об'єктивації емоційної сфери особистості	25
Головенко А. Психологічна готовність молоді до шлюбу	27
Голубчикова М. Психологічні аспекти сексуальності сучасної молоді	29
Гордійчук К. Експериментальне дослідження психологічних особливостей особистісно-професійного становлення старшокласників	31
Джеджера О. Індивідуальні особливості емоційного переживання студентами екзаменаційного стресу	33
Дідус Т. Феномен смисложиттєвих орієнтацій особистості	35
Євтушок Б. Використання казкотерапії у психологічній допомозі дітям, які переживають горе	38
Забегаліна Д. Основні психологічні детермінанти й чинники виникнення та розвитку тривожності і страху у підлітковому віці	40
Загуляєва В. Особливості міжособистісних взаємин з ровесниками у підлітковому віці	43
Зайцева О. Відмінності у структурі мотивації вибору професії мешканців міст і сіл	44
Зайченко І. Роль комунікативних здібностей у процесі формування особистості старшокласників	47
Зелена І. Соціальна адаптація військовослужбовців та їх сімей	49

Каламбет А. Інклюзивна свідомість людей в сучасному суспільстві	52
Капуцьян Я. Комунікативний вплив ЗМІ як чинник зміни особистісних настановлень	54
Кобзар З. Фактори розвитку агресивності у студентів	56
Ковальчук М. Психологічні особливості самооцінки у студентів	58
Комарніцька О. Психологічні особливості відповідальності у юнацькому віці	56
Корчак А. Психологічні особливості психосоматичних проявів особистості в умовах емоційної напруги	62
Крук С. Психологічні особливості розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці	65
Кужель Н. Корекція аутичного поведінкового спектру проявів методами арт-терапії у дітей з особливими потребами	67
Лавренчук К. Самооцінка як психологічний феномен	69
Максимчук І. Особливості каузальної атрибуції в ситуації міжособистісного конфлікту (на матеріалі дослідження старшокласників)	71
Мартинюк А. Діагностика емоційного стану старшокласників перед ЗНО	73
Мартинюк Т. Дослідження і корекція фрустраційних станів у студентів	75
Мельник А. Індивідуально-стильові чинники переваг у застосуванні способів психологічного захисту	78
Мельник І. Вплив емоційних станів страху на особистість студентів	81
Миколайчук Ю. Основні аспекти вивчення емпатії у психологічній науці	84
Миркун Н. Вікові особливості точності та адекватності міжособистісного сприймання	86
Мислінчук Ю. Психоаналіз чинників формування низької самооцінки у юнацькому віці	89
Михайлова І. Дослідження психологічних особливостей динаміки впливу самосвідомості на ставлення особистості до себе та соціуму	91
Михайлова Т. Індивідуально-психологічні чинники агресивності молодших школярів	94
Новорок А. Психологічні особливості дослідження емоційно-вольових якостей молодшого школяра	96
Остапчук К. Психологічні особливості самооцінки у підлітків	98
Остігова А. Вікові особливості змісту стереотипів соціального сприймання	101
Павлусь В. Психологічні особливості ціннісно-мотиваційної сфери в юнацькому віці	103
Петренко А. Дослідження і корекція конфліктної поведінки серед студентів	105

Петрова-Ніколайчук О. Особливості прийняття рішень старшокласниками в ситуаціях морального вибору	108
Покотило Б. Психологічний супровід інклюзивних дітей	110
Пошковська А. Психологічні особливості креативного мислення молодших школярів	112
Романюк О. Розвиток емпатії практичних психологів в процесі професійного становлення	114
Савуляк В. Групове фокусоване інтерв'ю у контексті практичної підготовки майбутніх психологів	118
Савуляк В. Копінг-стратегії студентської молоді: особливості, шляхи корекції	119
Семенюк О. Психологічні особливості формування мотиваційного компонента моделі підготовки юнаків до трудової діяльності	121
Синчук Т. Психологічні чинники соціально-психологічної адаптації студентів-психологів	122
Сімчук А. Подолання невпевненості в стресових ситуаціях	124
Скалка І. Психологічні особливості розвитку емоційної сфери сучасних підлітків	126
Слабецька Д. Психологічні чинники конфліктів у студентській академічній групі	128
Сочинська Р. Психологічний зміст та структура творчого потенціалу особистості	130
Сукнацька А. Психологічні детермінанти подолання почуття самотності в юнацькому віці	133
Сульжук Т. Захисні механізми психіки у підлітків з девіантною поведінкою	135
Тарадайник Д. Дослідження і розвиток рефлексії у юнацькому віці	138
Хомич В. Фактори формування соціально-психологічного клімату в студентській групі	141
Хомік Т. Теоретичні аспекти проблеми формування стресостійкості юнаків	142
Хрипонюк І. Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності студентів	144
Чалайдюк К. Готовність майбутніх психологів до професійної діяльності: теоретичний аналіз проблеми	146
Чмуневич Н. Особливості розуміння феномену свободи в підлітковому та юнацькому віці	148
Шатковська О. Вплив гендерних стереотипів на особливості спілкування сучасної молоді	151

Шахрайчук І. Феномен поняття «ціннісні орієнтації» у психологічній науці	152
Шевлюк В. Психологічні особливості переживання почуття самотності у юнацькому віці	154
Шевчук О. Психологічні особливості прояву сором'язливості у юнацькому віці	157
Шоха Т. Особливості розвитку мотиваційної сфери молодших школярів	160
Шумак Ю. Особливості міжособистісної взаємодії в групах дітей з особливими потребами	162
Якимчук М. Психологічні аспекти прийняття рішень при виборі майбутньої професії студентів-психологів	163

Наукове видання

**Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства**

Випуск 13

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Підписано до друку 2.06.2019 р.
Формат 60x80/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 9,7. Тираж 150 прим.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету